

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Lendavska ulica št. 61.
OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1.—

Izhaja vsako nedeljo.
Posamezna številka velja **2 kroni.**

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Lejpo, dobro i slabo.

Poslānec g. Klekl je dnē 10. mājā t. l. v svojem prvom govori v orsačkoj hiši iz globočine lūbēzni zajimo rečij. Zdigno je svoj glās proti centralizmi. Pobijo je plān ustāve (alkotmány), šteroga je vlāda večina skovāla. Omeno je zložnost i harmonijo, kritiziro kancelparagraf, povdaro potrebo verske vzgoje v šoli, čūdo se klerikalizmi, gučo je od lūbēzni, od krščanske morāle, od naklonjenosti bogācov proti siromākom, od strpnosti (potrpežljivosti), od predpravic ništerni stānov proti drūgim, brāno autonomistično stališče, pokāzo na nezadovolnost našega lūdstva, zahtevo je versko slobodnost, zavzeo se za menšine, gučo je od urādništva i naši vučitelov, brāno je verske šole i pope pa je naprej-prineso drūge se lepou glasēze rečij.

Lepo je gučo v parlamentī. Priznāmo njemi dobro volo na jeziki. Nikak pa nemremo razmeti njega v dejānji. Zātō bodi sledēče pokāzano na ništerna činejnja, brezi da bi šteli koga razžaliti ali komikoli kakši kvār želei.

Bilij so časi, gda je g. Klekl evangeličance ne mogo trpeti. Trepeto je pred socijāldemokrātskov vogrskov vlādov. Bojo

se je bolševikov. Podpiso je prej Vogrom leta 1919. pogodbo za autonomijo naše slovenske krajine i nās s tēm Vogrom odo. Bolševiki so njemi „Novine“ komunizirali. Zātō so bilij bolševiki njegovi največši sovražniki. I nej dugo, pa je prišla priložnost obračuna. Sam Tkālec ga je povābo, naj bi pomāgo pri vstāji proti bolševikom. Bojo se, odklono i odbežo je. Njemi je nej trbelo Tkālcovi milijonov, za štere bi znābiti v ogen po njē mogo iti. On je rāj šou v lūfte strelat v zagvūšnosti, da od njega podpisano blājženstvo vogrske autonomije znā več vredno postāti. Poleg toga pa lahko čisti ostāne, se ne zblāti. Reberija grofov Sapāry, Battyānyi, Strūkl s pomoč-jov major Gyōry, vlādnoga komisāra Tkālec za dobre kšefte mlādoga Benka, Voglera i drūgi je minola. Zapelani slovenski soldāki pa so v pregnānstvi strādali, nedužni so trpeli. Dūševni voditelji so brez slejda od-potēgnoli, Tkālec „vojvoda“ se nindri okoli vozo, ml. Benko i Vogler pa sta z lifranjom blāga prek Mure bolševikom pomāgala. — Prišla je zasēdba Prekmurja, od vnogi pri-čākana osloboditev. Nastavo se je „prek-murski parlament“, v šteroga so sami Klekl-novi lūdjē pozvāni bilij. Domačinom nej-klerikālnoga mišljenja so dveri pokāzali. Prvi civilni komisār je na tanāč Klekl-novi

zavūpnikov naše notāroše vō slūžbe porino. Trštvo z jābokami i drūgim sādōm je zavūpo v glāsi švércarov stojēčim lūdēm. Od do-bička pri tej kšeftaj je tūdi g. Klekl 50.000 K zgrizkov dobo prej za siromaške dijāke.

Tihotāpstvo je cvesti zāčalo. Naednok so popovske zadrūžne baute z zemle zrasle. Aprovizācijo so v roke dobile i so fest kšefte mele. Na vsakše slūžbeno mesto so po vsemogočnoj voli Klekl-na brezi pitanja tūjinca vteknoli, ki so poleg rēdne plāče dijete vživali. Domāči človek je samo iz milosti Klekl-na slūžbo zadobo a brezi dijet. Zgodilo se je, da je eden domačin — za več sposoben po svoji navčenosti i izkūšnji — v slūžbo stopo kak navāden pisāč pri ednoj oblāsti v Soboti. Na trētji dnē pa je žē okoli 25 dolincov s pismom od Klekl-na v kancelajo té oblāsti prišlo i so zahtevali v imēni vsega našega prebi-vālstva (?), da se more té pisāč taki iz slūžbe odpūstiti, ār je nej Klekl-novoga mišljenja i prej celo komunist. Taki namesti iz slūžbe odpūšćeni se je po tridnēvnoj pre-iskāvi, vendar na milošćo Klekl-na ali za žene i decē volo nezāj v slūžbo pozvo. Klekl je eti delo v sporazmenji z oblāstnimi predstojniki milostivnoga popovskoga kopita. Za gerente so si navēkše svoje podvržence postavili. Ništerne njim nej povoli lūdij

LISTEK.

Prāvda inda in zdaj.

Prāvda, té fundament celoga življenja, do nikše mēre sakši človek razmeti in znati more. Či edna prāvda duže cajta v enom krāji lāda, té se jo sakši človek žē navčij brezi posēbnoga trūda. Življenje človeka samoga žē v to priženē.

Mi smo prvejšo vogrsko prāvdo, štera je valāla eti v Prekmurji, dokēč so nej naši bratje prek Mure prišli, žē zadosta poznali. Ār smo mogli po njej živeti duga leta. Istina je, kā so Madžari sami nej meli porēdi napisane prāvdē v svojih bukvaj, kakti to zdaj vidimo v novi prāvdi, a dugolejtni žitek pod vogrskov prāvdov nās je žē nāvčō na vsefelē pēldaj v življenji.

Zdaj valā eti v našoj krajini nova prāvda, štero so naši bratje vpelali, gda so prišli. Či tūdi nonč smo nej vōspoznali té nove prāvdē, edno smo včasi vidli, ka zdajšnja prāvda v bukvaj je lepo po rēdi napisana. Idi k biroviji, fiškāliši, kr. notāroši po tanāč, sakši si poglédne v bukva te ti dá tanāč. In tanāč je vsigdār glihen za tisto stvār, eden dokāz, ka je zdajšnja prāvda stālna, gvūšna.

To novo prāvdo nam je nikaj tūdi potrebno znati. Lepo je od gosp. dr. Leskovca, fiškāliša v Doluji Lendavi, ka piše v „Novinaj“ od zdajšnje

prāvdē. A to njegovo pisanje je nej za nenavčene lūdij, je prevčeno in preveč široko. Od toga se nika nemremo navčit.

Zātō mo mi zdaj v „Prekmurskom Glāsni“ pisali od nove prāvdē. Nej spoj cejlo prāvdo, samo telko, kelko sakši človek znati more, ka njemi nede trbelo za sakši poseo iti v kancelajo po tanāč in plačūvati.

Pri tom pa mo pālik samo tisto od nove prāvdē vōpisali, štero je nači, kak pa je bilou za Madžarov.

V takšo formo mislimo, ka mo dosta odpomogli k tomi, da Prekmurci spoznamo novo prāvdo, po šteroj se zdaj naš žitek sodi.

Maloletnost in polnoletnost. Sakši človek, moški kak ženska, postāne polnoleten, to je dobi lejta, gda spuni 21. leto. Dokēč nema 21. lejta, je maloleten, té má varuha (tutora). Kak varuh je nājoprvim oča maloletnoga; či nega očeta, da je mertelen ali pa je dete nezākonsko (fotiv), té birovija, kak varstvena oblāst (ārvaszék) tutore postāvi, ali mater ali koga drūgoga. Po novoj prāvdi nega veškoga tutora, liki sakši maloleten svojega tutora má.

Varstvena oblāst jesteje birovije v Murski Soboti pa v Doluji Lendavi, za kūplenice, gda maloletni odājo, pa okrožna birovija v Maribori.

Tūdi deklica do 21. leta maloletna ostāne, tūdi či prvle k moži odide. Za Madžarov je bilo, ka maloletna deklica, gda je k moži šla, je polnoletna grātala. Zdaj toga nega, deklica tūdi kak žena, maloletna ostāne, dokēč ne spuni 21. leto, tečas je njēni tutor njēni oča, nej pa njēni mož.

Maloletni sin, kak tūdi maloletna hči se lejko zdāta, či oča živē in on v to dovolenje dá. Za to dovolenje nej trbej odobranje od ārvasēka. Či pa oča ne živē, té pa more mati ali tutor maloletnoga svojo dovolenje za zdāvanje dati *pred ārvasēkom ter more to dovolenje ārvasēk potrditi*. Nači dovolenje nej veljāvno, tak dvā zdāniva sta po prāvdi nej zdāniva, deca so fotivje, šteri po oči nikše erbiije nemajo.

Na sprotoletje se več tākših zdāvanj v Prekmurji zgodilo, gđē po prāvdi so nej zdāni, posēbno v okolici Gornjih Petrovec. Či se je eden maloleten zdāvo, šteri nema očeta, pa je dovolenje tūdi nej dobo od birovije za to, té njegovo zdāvanje nej veljāvno. In to má lejko velki kvār za njega ali pa za njegovo deco poleg erbiije. Zātō, či se je tākši slučaj pripeto pri šterom, naj ide zdaj ešče na birovijo, ka njemi birovija potrdi zdāvanje za nazāj, té je vse vrēdi.

Kak pa si té pomāgamo, či bi šćeli enomi ali drūgomi „lejta kūpiti“, to je ka maloletni juš polnoletnih dobij prvle, kak spuni 21. leto?

(Dale.)

drugoga mišljenja so dali duge mesece interirati v Ljubljani.

Gda je v jesén leta 1919. ministerski tanáč v Belgrádi Prekmurcam autonomijo dovoló, da bi na čelo naše krajine gouverner pozváni bio, je Klekl od toga nej čúti máro, ka bi v Prekmurji kakši vékši gospod od njega sédež dobo. Bojo se je, ka bi znao té gouverner gospodam hamičnoga kopita na prste glédati i bi on nej mogo duže milosti svoje peršonske zdüje tálati i vkraj jemati. Klekl, Sever i ništerni drügi, bodisi od Klekl-Berbuč-Sever-ove spekulativne modrosti presvečeni ali oslepeni so vodili ali poslali deputácijo prek Ljubljane v Belgrád zatogavolo, da v iméni Prekmurcov protestirajo proti sklepi minister-skoga tanáča i so trdili, da Prekmurci neščejo autonomije i njim nej trbej govuernera, ár že tak zadosta slüžbenikov májo. za štere bode moglo lüdstvo plačüvati. I glédajte, tém gospodam se je posrečilo doségnoti, ka so namenili.

G. ml. Benko je dobo monopolno trštvo z živinov v roke za celo Prekmurje i ešče gnes dén té kosmáti rép klerikálcov v rokaj drži. Vsi naši drügi živinotržci so od njega odvisni postali. Za Prekmurje se je šolski tanáč gorpostavo. Za kotrige šolskoga tanáča so si postavili: Civilnoga komisára s šolskim inšpektorom, šest dühovnikov, g. Severa i dva vučitelja; to je tak kak inštitucija kakšega kloštra. Da je g. Klekl pri tom šolskom ravnanji svoje prste zmes meo i je tüdi kotriga toga tanáča, se obsebi razmi. Klekl-nov pomočnik Sever, gerent v Dolnji Lendavi, ki je pred poudrügim letom s prázniimi žepi esi prišo, si je v tom cajti telko penez spravo, da se gnes med bogáce računa. Kak pa je to mogoče? Pitajte g. Klekl-na! Klekl nam je hválo navrženo porcijo na vino, štero more Prekmurec pláčati, ki vino pijé, pa nej Stajarec, šteri vino pripova. Za cajta toga blájženoga Klekl-novoga ravnanja v Prekmurji so ništernim mane z nebés kapale; prilike na želo tüdi lahko povemo. Spominajte se samo na tistoga čestnika ki je volilne kroglice po cesti toro. Da bi Sobota nej mogla s Dolnjov Lendavov vérstveno konkurirati, je naednok zaspála železnica Sobota—Hodoš. I križi boži, zapreti smo postali od vsej krájov, navézani na Dolnjo Lendavo.

Nej za edno, nej za drügo, nej za carino, štera nás davij, nej za delavce i nej za stou drügi občni potrebščin se je Klekl brigo. Gda njegove „Novine“ najbolje kričijo za pravice siromákov, te on v istini „milos-tivne“ grofe boža. Klekl gučij od striplivosti med verami, plemeni, stanovi? On, ki z „Novinami“ zmérom ednoga proti drügomi dráži i vózošpila, on vüpa od lübézni do bližnjega predgati? On, ki drži za svojo najvékšo düžnost, da bogáce bráni, grofe v obrambo jemlé i od toga nonč čúti nešče, či pravičen človek na tou káže, da komi je potrebno, ka na priliko eden pop 40 plügov grünta má, ka od fárnikov šonke, zrnje, predivo i delavce pobira, ka 68 m³ drv na leto od grofa dobi, od orsága pláčo vlečé i zvüntoga za vsakši drügi poseo pláčo jemlé. Stou drügi lüdi pa okoli njega v velkom siromaštvi živé. I tou vse nej zadosta. Znájdejo se od obečani nebés na ovom sveti natelko oslepeni i zapelani lüdjé, poséбно ženske, štere či kokvača 8 piščancov má, te od tej 5 düševnomi pastéri darüje, najlepšo šunko plebánoš dobijo,

ešče prásce, méd, oli itd. Tou misli g. Klekl za lübézen do bližnjega. A či siromáki se kakša nevola pripeti, na priliko da pogori, naj ide k takšim bogácom i vido bode kelko podpore dobi — navádno düševni trošt, ka nikaj ne vága i ne pov-noži ali pa ga očiverijo, zakaj je nej bole pazo.

Ka valá ešče tak lepi guč poslanca g. Klekl-na v parlamenti, či se šérom slejde nasprotnoga činejnja vidimo. G. Klekl nam naj pokáže i dokáza, ka dobroga je doz-daj za naše lüdstvo spravo! I mi bodemo prvi, ki priznámo hasnovita dela tüdi poli-tičnomi nasprotniki. Pribiti pa moremo na tom mestu dejstvo, da je nezadovolnost našega lüdstva od časa zasédbe naprej od dné do dné bole rásla. Pa se čüdivate tomi? Či smo takše ravnanje meli, kak simo to predstojéče popisali, da je korup-cija živela, da se tihotápstvo razvijalo, da je zamázano trštvo cvelo, da so se poedni protežirani bogátili, te je moglo jezero drügi v tém vékše siromaštvo plüžiti. Je to lübé-zen, je to krščanska morála, je to naklon-jenost bogácvov proti siromákcom, je to strpnost med lüdstvom od štere g. Klekl gučij? Nej, to je razvüdzanost, to je velka narédnost i to je autonomija, štero si g. Klekl želi, za štero se on tak bistro bori. On bi nam rad dale ravno, tak kak njemi je to doz-daj mogoče bilo. Napinjeni gos-podje! Krava, štero ste doz-daj dojili, si nede duže z répom povolno müjé gonila, liki brsne i pejne tak, ka vsi k vrági od-letite z i izdobičári vréd. Radosti „Novin“ pri prihodi ekskrála Károla na Vogrsko so se madžaroni i izdobičári rávno tak veselili, kak opoziciji poslanca Klekl-na v parlamenti. To so velki peršonsko-politični uspehi sleparije brezi konca i kraja. Ki k tomi ne ploskajo, se od „Novin“ za bolševike zo-štemplajo. I konec komedije! Multi sunt vocati — pauci electi.

JDS PISÁRNA

(kancelaja) Jugoslovanske demokrátke stranke se je odprla v Murski Soboti, tam gde je glávna trafika bila poleg evangeli-čanske cérkvi. V toj kancelaji se tüdi nahája reditelstvo novin „Prekmurski Glásnik“.

Slüžbene vöre

dnévno od 8. do 12. in 2. do 5. — Pisárna JDS dá brezpláčne informácije!

Čestnik JDS kancelaje má düžnost vsakšega človeka prijátelsko poslüjnoti v kakšemkoli dugovánji. On more vsakšemi z najbogšim tanáčcom na roko iti i pomá-gati po navodilaj domáčega vodstva partáje. Záto se vsákojačke pritožbe (krivice, nevole, brige) i vsefelé drüge peršonske i občne zadejve i pripetnosti vréd správiyo po infor-máciji čestnika ali pa se vodstvu partáje v rešenje predložijo. Vse brezpláčno, v prvom cajti tüdi za nejkotrige partáje.

Pristopite k organizácii JDS!

Vküpdržanje je moč! Zdaj priložnost mámo se združiti v demokrátskoj partáji. Tak v bodočnosti lahko dosto dobroga do-ségneimo. Za kotrigo Jugoslovanske demo-krátske stranke se lahko priglási vsakši moški i vsakša ženska više 18 let starosti vsakše vere, vsakšega pozvánja, stána i

plemena pa bodisi siromák ali bogátec. Vsakši je demokrátского mišljenja človek, ki pripozna pravico, da moremo vsi živeti, ki sprevidi svéto düžnost, da se poleg svoji peršonski potrebščin more tüdi za sküpné dugovánja lüdstva brigati, predvsém za našo novo domovino i za naše posébone sküpné domáče potrebščine. Naj se zglási i pristopi k organizácii JDS! Vsakša rédna kotriga pláča za tekoče leto 10 kron v kaso partáje i 4 krone za notripisanje proti potrdili. Ka bodo razmeti bogatejši lüdjé to takso po svoji dobri voli preplačüvali se obsebi razmi, ár se s tém zozida fundament za najprimernejšo politično-vérstveno organi-zácii v Prekmurji.

Naročite „Prekmurski Glásnik“!

Dopisi za té novine se v pisárni JDS prevzemejo. Rávno tak vsakšeféle priglášenja z rečjov i tüdi cejna za novine (naročnina).

Držávna krajevna zaščita dece in mladine v Murski Soboti.

Ministerstvo za socijálno politiko v Beográdi, odelenje za zaščitu dece in mladeži, je odredilo, da se letos vrši po celi držávi

dečji dén,

t. j. dén, šteri naj bo posvečeni zbiranju, dárov za revno deco in mladino. Določo se je té dén za cejlo držávo enotno na

5. junija 1921.

Držávna krajevna zaščita dece in mladine v Murski Soboti je sklenila, da prirédi dén 5. junija t. l. v hasek sirot sodnega okraja Murska Sobota s tem, da se bo po vsem sodnom okraji s sodelovanjem učiteljstva, dühovščine in uredništva ter vsoga lüdstva pobiralo po posameznih občijnaj, župnijah in šolskih okoliših (poverjeništvih zaščite) penezne prispevke, šteri se bodo koncentriali v blagajne zaščite.

Nebhodno potrebno je, da se v denéšnjih časih posvéti najvékša pozornost in briga za na-rpedek naše mladine, obstoj in okrepljenje naše dece. Mladina je penos národa, pa tüdi prihodnost tega. Da se more deco, poséбно revno, obvaro-vati propáda in jo obdržati na površini življenske sile, je naša držáva ustanovila po vsej držávi takzváne državne zaščite dece in mladine, štere namen je, podpirati sirote bodisi z penezi, bodisi z oblekov in obütelom. Ustanavljajo se dečji domovi, sirotišnice, domovi za pohabljenje vojnih invalidov in drüge dobrodélné naprave. Namen vseh te institucij je, meti pred očni blaginjo in procvit mladine.

Podpore stánejo držávo ogromno penez, a kjub tomi je držáva vedno pripravljena, dati ešče več, pa to ni vselej mogoče. In da se poskusi, kelko je v našoj kraljevini med lüdstvom samim zanimanja in skrbi za lástno mladino, je odrédila vláda da naj lüdstvo tüdi samo enkrát pokáže, kelko ceni svoj vüp in nado.

V Murski Soboti se je določilo za té dén sledéče:

1. Ob pol 8 zjutraj zbiralíšče dam in sodelu-jočih oseb v sobi 17. okrajnoga sodišča v svrhu navodil glede pobiranja.

2. Od 8. vöre naprej do 16. vöre, t. j. do 4. popoldne javno nabiranje penezni sredstev po vsem mestu.

3. Ob 4. vöri popoldne sestanek vseh dam, ki so pobirale, v poslopji okrajnoga sodišča, kjer se bodo oddale vse nabráne vsote.

Sl. občinstvo se opozarja, da so upravičene zbirati denarne darove na ta dan samo gospodičine,

ki bodo imele legitimacije, izdane od tukajšnje zaščite.

Pripomnimo, da se bo pri mesečnim podeljevanju podpor za revne otroke oziralo v prvi vrsti na one občine in šolske okoliše, ki se bodo izkazali z uspehom našega poziva, izdanega separatno pismenim potom.

Apeliramo na vsakoga posameznoga, predvsem pa na imovitejše, da se za blagor revnih otrok s kar največjo vsoto odzovejo prošnjam nabiralk.

Enako naj store vse občine in vési pričakovati bo lepi uspeh.

Dopisi.

Društvo prekmurskih Slovencev v Ljubljani. Vem, da bo iznenadil ta izraz mnoge logično mišleče prekmurce in na prvo slišanje povzročal eventuelno ešče slabe sklepe, toda brez straha, ne bode s tem zlorabljeno poštenje prekmurcev v nikakšem oziru. Čisti nameni nás vodijo, ljubézen do naše lástne grúde, ljubézen do našega prekmurskoga lúdstva je povzročala ta stopáj in rodila ta uspeh. Dén do dnéva se nás námreč več zbira iz Prekmurja v središči naše ožje domovine, v Ljubljani, ki pa smo vsi poskušali težkoče prvi dnéov nepoznádnoga krája, posébnó v denéšnjih razmeraj. Záto ščémo pomáhati novoprihájočim.

Namen društva je torej, — ki pa se samo v širšem pomenu besede lahko imenitje društvo, ker ešče dosedaj nema pravil in dovoljenja od merodájni faktorov, — vzgojitev medsebojne ljubénosti, podpiranje članov, posébnó pa podpiranje, — ampak izključno v privátnih zadevaj, — potom pojasnil tisti prekmurcev, štere živlenske razmere v Ljubljano prisiljüjejo.

Obrnite se torej z zavüpanjom na podan naslov v vaši privátni zadevaj in društvo vás bo informiralo. Obenem pa prosimo, da se priloži poština za odgovor v znamkaj.

Ljubljana, dne 22. V. 1921.

Društvo prekmurski slovencev
Ljubljana, deželna bolnica.

Dolnja Lendava: Gerent Sever iz Dolnje Lendave je dao izdelati v Celji dve krasni diplomii za poslanca Klekl-na in civilnoga komisára Lipovšeka. Župáne, ki so se nej ščeli podpisati na diplome, je Sever presilo.

Civilni komisáriját v D. Lendavi se misli opüstiti; sprejmite zato protest 40.000 prebivalcev, šterim se misli napetati pot 40 km samo, da dobi Sever prostéjše roke in bo ugodeno njegovi samopaštrosti. Či je lúdstvi prav ali nej, zato se Sever in Klekl ne brigata, za lúdstvo zadostjüjejo lepe besede. Prav právijo kmetje: »Oblübljajo nam vse, a dájo nam nič«.

Vüpamo, da so ti gospodje, ki so delali samo za svoj lástni hasek, do gospodárilí.

NOVICE

Okrajno glavárstvo. Ministerstvo v Beográdi je odločilo, ka se od 1. junija 1921 nadale civilni komisáriját v Murski Soboti imenüje okrajno glavárstvo. S tem je zdaj eti pri nás tak, kak inđri v Sloveniji. Prošnje in vloge je torej adresirati na okrajno glavárstvo v Murski Soboti.

V razmevanje. V našoj notici obrtnih listih g. Severja ščéjo ništerni videti špico proti civilnómi komisarijáti, posébnó proti referenti obrtne zadeve g. dr. Bratini. To mišljenje je ščisto napačno, kak že tüdi na drugom mestu pišemo. Zdajšnji gospodje na civ. komisarijáti nadvsakši dvow zvršeni in nepristranski, posébnó tüdi g. dr. Bratina kak refenent za obrtne zadeve.

Severovi obrtni listi. Kak smo zvedli, je g. Sever za cajta, da je v Murski Soboti za civilnoga komisára g. Lipovšek, samo en obrtni list dobo za obrt, štera je prosta in jo lejko vsakši dobi, druge obrtne liste, kelko jih má, so od prve.

Vogler Rudolf je iz voze vüpiščeni, ár je njemi dokázano, ka je veliki prijátel Jugoslávov in da je bio na národni svétek tak pijáni, ka je nej znao, ka je gučo.

G. Mikeš Ivan iz Sv. Jurija. Vaš odgovor v »Novinaj« poleg Vašega g. školnika nam nika ne imponira, ár ste nej z ednov rečjov potrlí tisto, ka smo mi pisali od toga gospoda. Či nam dokázete, ka je nej bio komunist in je nej odbežo iz Madžarske, da je komunizem bukno, té mo popravili naše pisanje.

Tájniški tečaj v Murski Soboti se začno 30. mája, na šteroga se vpisalo blüzi 30 prekmurski učencov. Tečaj je odpro civilni komisár za Prekmurje g. Lipovšek, ki je z lepimi rečámi raztolmačo, zokaj so potrebni tájnikí. Potrebni so pa záto, ár naši rihárje ne razmijo dobro po pismenom slovenskom jeziki i za toga volo tüdi ne morejo dobro spunjávati svojo slüžbo, pa cilou nonč nemajo cajta vse tisto pismeno delo spunjávati, kelko je potrebno. V sobočkom okraji 25, v lendavskom pa 11 tájnikov bođe postávleni.

Železnica Ljutomer—Maribor bi mogla začéti voziti s 1. t. m. Kmetovje v Austriji pa so na glás dálí, ka do strelali na cug, či de vozo. Naša držáva de en tao Austrije, gdé pela železnica Radgona—Špilje, zaobsédla, či do zablodjeni lüdjé v istini na cug strelali. Za pár dni de železnica že vozila.

Predstáva. Dné, 11 junija v suboto večér ob 7 vóri prirédi meščanska šola pri Dittrichi gledališko (teátersko) predstávo »Skrb in Smrt« — v trej činénaj s popevanjem. Natančneje na plakátaj.

Tolvaj pismonoša. V Beltinci so aretirali pismonoša, kak právijo, je odpiro pisma iz Amerike in doláre vó vkradno.

Nekaj čüdnoga. Na goričanskem košta ena flaša, to je 5 deci, čarnoga piva 10 koron, pito sem oštárijáša, gdé on tisto pivo küpüje, da jo lejko za 10 koron odávle, či pa že notri v Murski Soboti v Dobrajovi oštárijí ena telikájša flaša 12 koron košta. Oštárijáš mi povej: »Mi pivo küpüjemo — pri Dobrají v Murski Soboti.« Pač škoda je, da nemamo v Murski Soboti nobenega uráda zoper navijanje cen.

Demokrátska partája v parlamenti 96 követov má, klerikálci, kcoj sliši tüdi g. Klekl, pa 23. A klerikálci, kak lejko čtéte v »Novinaj« znájo se napünjati, demokráti pa delati. Mi známo, ka klerikálci v Beográdi nika ne valájo, tak tüdi g. Klekl nej.

Tatvina s tihotápstvom združena. Preminoči tjeden so 4 pojbe tihotápili v Austrijo 4 teleta. Pri tem pa jih je zagleduo neki financár in jim teleta odvzeo. Té teleta so se na jávni licitácii odala. Ednoga iz med teh je küpo oštárijáš Gutman v Cankovi, šteroga je ščeo ob prilíki otvoritve gostilne zaklati. Ker pa ga slučajno nej nüco, ga je püsto ešče v štali. Gđa so oškodovani to zvedli so se dogovorili in vkradnoli toga teletá ter v tihotápili zopet enkrát v Austrijo, gde so ga odali za 4000 kron nemške valute. Drugo jutro pa je prišlo to orožnikam na sled in so pojbe dálí tá, gde se bodo mogli zagovárjati.

SOKOLSTVO.

Okrajni izlet murskega sokolskoga okrožja v Gor. Radgono je odložen na nedoločeni čas.

Izlet mladine murskega sokolskega okrožja je določen na 12. jun. 1921. v Radence.

ODBOR.

POLITIČNI PREGLED.

JUGOSLÁVIJA. Delo poleg ustave v parlamenti v rédi naprej ide. Ustáva de do konca toga meseca sprejéta, nato se zača rédno vérstveno delo. — V Parizi je 28. premínočega meseca je nevčakano mrou, zavolo srčnoga šlaga naš poslanik dr. Vesnič, šteri premínočo leto je bio tüdi naš ministerski predsednik. Bio je veliki diplomát in njegova smrt je za nás velki kvár. — Granica naše držáve proti Itáliji je določena po granični komisiji. — Kak se nam iz Beográda poroča, je določena naša granica na Koroškem do Dráve, zasedlí mo té tao Koroške v krátkem cajti.

AUSTRIJA. Glasüvanje za združitev z Nemčijov je na Solnogaškem skončano bilo premínočo nedelo proti voli velike in male antante. Pričakovati je, ka do Jugoslávija in Čehoslovaška zasedla véčje tále Austrije, Madžarski pa de v níkšo formo ostála zapádna Madžarska, štera bi po mirovnóm

kontraktuši mogla spadnoti na Austrijo. — Pálik štrájkajo delavci po železnica, šteri vékšo pláčo ščéjo meti.

NEMČIJA je pláčala Antanti prvo milijárdo zlátihi márk, kak vojnsko škodo.

PORTUGALSKA. Revolucija je skončana, držáva ostáne republika.

GOSPODARSTVO.

Veliko senje v Ljubljani 1921.

Kmetijski oddelek.

Od 13—24. augusta t. l. se vrši v Ljubljani kmetijsko-industrijsko in obrtno vzorčno veliko senje, na šterom bodo zastopane tüdi vse kmetijske panoge naše Slovenije, in kolikor bodo razmere dopüščale, tüdi drugih pokrajin naše držáve.

Kmetijstvo bo na tom velikom senji tvorilo posében oddelek zase, ter bo vsebovalo kmetijske pridelke in izdelke iz Slovenije vključno Prekmurje. Záto se zgradi posében paviljon in sicer na sküpnóm prostori pod Turnóm (Tivoli) ob Gosposvetski cesti proti Šiški.

V kmetijski oddelek bodo spádali sledéči izdelki in pridelki:

1. Rázna vina, in sicer: a) grozdna návadna vina, b) rázlična sádna vina šampanječ.
2. Špiritozne pijače.
3. Drože umetne kvásne glive.
4. Méd, medica in vosek.
5. Marmeláde.
6. Kavina nadomestila.
7. Testenine.
8. Sir in maslo.
9. Olja (tikveno, laneno, solčnino itd.)
10. Rázna deteljna in drugo semena.
11. Rázlični drugi poljski pridelki (graj, zelje, konoplje):
12. Predivo in njega izdelki.
13. Sühe gobe.
14. Mesnati izdelki (kolbáse, salámi, gnjati).
15. Vsakovrstne manjši kmetijsko-industrijski izdelki (kosé, žage, sekire, poljsko vinogradsko in sadjarsko škér t. j. škárje, noži, krtače, mehovi, pilnice, pumpe, lopate, krampi, vile itd.)

Vse to bo uredil posében s tem od poverjeníštva za kmetijstvo in od kmetijske družbe pooblaščeni odsek, ter je tozadevne prijáve doposlati naravnost kmetijski družbi v Ljubljani.

Da se more določiti v to pravočasno primerno obširni prostor za vse razstavljalce, je potrebno, da posamezniki ali krajne korporacije priglaše svojo udeležbo čimprej, naznanivši razstavljeni predmet in množino ali obség istega.

Ker postávi tozadevni paviljon velesemenski konzorcij, bo treba seveda pláčati za vsak uporabljeni razstavní prostor v notranjem tega paviljona 300—500 K za m² za ves semenski čas.

Z ozirom na posébnó vážnost bodočega našega vinskega in sádnega trga bodo mogli biti na tom velikom senji zastopani vinski in sádni pridelki iz vseh nájboliših krajev naše Slovenije in sicer prav izdatni množini.

V direktivo vsem razstavljalcem bodi omenjeno, da pridejo od vin v poštev samo brezhibna, stára in nova, bela in rdeča vina prvovrstne kakovosti. Od tega razstávljenega, oziroma v prodájo ponüdnega vina, mora imeti véčjo množino na razpolago, da more skleniti z morebitnim reflektantom záželjeno küpčijo.

Te prirédi se námreč ne sme smatrati kak običájno razstávo, na štero se pošlje samo vzorcev na ogled ali posküšnjo, námreč kak senje v velikem obségi, na šterem se more nüditi interesentom veliko množino ráznovrstnega blága ter z njimi direktno sklepati poljúbne küpčije.

Naj skuša torej vsakdo po svojih móčeh sodelovati pri tem vážnem podjetji, da se pokáže zlásti tújim, inozemskim udeležencem, kako in s kakšimi pridelki je naša Slovenija oblagodarjena.

NAZNÁNJE.

Podpisani Bagár Iván iz G. Petrovec naznánim, da sem dne 23. mája 1921. küpo cejlo premoženje Smodiš Kálmán posestnika v Stánjovci. Naznánim tüdi, da ne bodem pláčo níkšni dugov, štere narédi imenüvani odávalec po dne 23. mája t. l.

G. Petrovci, dne 23. mája 1921.

Bagár Iván.

Leder, kože in poplati.

Küpüjem vsefelé kože, tüdi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in tüdi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy **szén, épület- és tűzifa** kereskedésem Mura-szombatban, Slovenska ulica (Közép-u.) 251. sz. a. megnyilt és elfogadok megrendeléseket a leg-finomabb **barna- és kőszénre**, ugyszintén ipari és téglagyári célokra alkalmas **daraszénre**.

Gyors szállítás! Mérsékelt árak!

Teljes tisztelettel

Czipoth Viktor.

Hiša na Lendavski cesti šte. **36.** se odá. Za trgovino je jáko pripravna.

Trgovina z lesom, drvami in premogom**Czipoth Viktor**, Murska Sobota (Pisarna Slovenska ulica [Közép-utca] 251.)

je začela poslovanje in sprejme naročila za vsako množino erjavega in čarnoga premoga za mlatidev in vsakovrstno potrebčino. Premog za industrijo in ciglence.

Točna postrežba! Zmerne cene!

Málo vérstvo

z zidanov hišov, tri minute od cérkve, hiša je pripravna za vse, **jo odá Rudolf Horvatič** v Križevcih ali Sv. Križ pri Lotmerki.

RAZGLAŠÚJTE v „PREKM. GLASNIKI“!

TIKVENO OLJE

garantirano čisto, se dobi po najnižjoj ceni pri **A. Sagadin** trgovci z ledrom v BELTINCI.

Peterka Ivan

železna trgovina

v Murski Soboti, poleg Peterkove gostilne.

Priporočam vsefelé železo: kak plüge, dobre škéri, motike, lopate, rasoje, grable, lance, cveke, vékšo množino „Törske kosé“, posode, vsefelé farbe in dosta drügo dobro blágo po najnižjoj ceni.

Párna mašina i Turbina za mlin je k odaji.

Eeden 39 HP z engliške Maršalske fabrike visiko i nisiko párna sila kondenzátorski mašin, šteri je 12 let star, v deli je bio vsako leto samo 1 1/2 meseca. — Edna Turbina z Česke fabrike 16 konjski sil láda, za mlin, tam je jáko priličen gdé voda 2—4 metrov spedája má.

Ludovik Šiftar mlinar, M. Sobota.

Na znánje dámo, ka de v krátkom cajti

Prekmurska posojilnica

v Murski Soboti,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, odprla v M. Soboti svojo

POSLOVALNICO.

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnin. Za najmanjše interesiranje brezi drügh stroškov, kak inte-reši, štere do dosta manjši, kak vsej drügh bankaj, de dávala kredit na menice in intabulácijo. Za notri dáne peneze de dávala najvékše interese. Gda in gdé de odprla svojo poslovalnico, bomo právocajtno na glás dáli.

DIREKTORIJ.